

แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาอาเสพติด กรมส่งเสริมการเรียนรู้

๑. ความเป็นมา

กระทรวงศึกษาธิการ โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (พล.ต.อ.เพิ่มพูน ชิดชอบ) ได้กำหนดนโยบาย “เรียนดี มีความสุข” โดยนโยบายด้านการลดภาระนักเรียนและผู้ปกครอง ประเด็นข้อ ๒.๘ มุ่งเน้น “ส่งเสริมให้มีกระบวนการสร้างความปลอดภัยให้กับผู้เรียน” เพื่อให้สถานศึกษาเป็นพื้นที่ปลอดภัย สอดรับกับจุดเน้นการดำเนินงานกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ข้อ ๓.๔ “DO-LE (ดูแล) Safety Zone” โดยส่งเสริมมาตรการความปลอดภัยให้แก่ผู้เรียน มุ่งสร้างพื้นที่ปลอดภัย พร้อมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันในการรับมือกับภัยคุกคามและอันตรายทุกรูปแบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาอาเสพติดที่แพร่ระบาดและส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน

ภารกิจสำคัญตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. ๒๕๖๖ กำหนดให้กรมส่งเสริมการเรียนรู้ มีหน้าที่ในการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง และการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ เพื่อพัฒนาบุคคลให้มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ใฝ่เรียนรู้ มีความรอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง ดังนั้น กรมส่งเสริมการเรียนรู้จึงได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาอาเสพติด โดยการดำเนินงานมุ่งเน้นการสร้างการรับรู้ การเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน และการดูแลช่วยเหลือ รวมไปถึงส่งเสริมให้บุคลากรในสังกัดประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ไม่ข้องเกี่ยวกับบุหรี่ บุหรี่ไฟฟ้า และยาเสพติด ตลอดจนบูรณาการความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาเสพติดอย่างยั่งยืน

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อให้หน่วยงาน/สถานศึกษาในสังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้มีแนวทางในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาอาเสพติดในพื้นที่อย่างเข้มแข็ง ต่อเนื่อง และยั่งยืน

๓. กลุ่มเป้าหมาย

บุคลากรในสังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ นักศึกษา และประชาชนทั่วไป

๔. ขั้นตอนการดำเนินงาน

๔.๑ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด/กรุงเทพมหานคร ดำเนินการดังนี้

๑. กำหนดแผนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาอาเสพติด ตามแนวทางการดำเนินงานที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้กำหนด

๒. มอบหมายผู้รับผิดชอบหรือแต่งตั้งคณะทำงานระดับจังหวัด ในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาอาเสพติด โดยบูรณาการการมีส่วนร่วมระหว่างหน่วยงาน/สถานศึกษาในสังกัด และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

๓. กำกับ ติดตาม การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาอาเสพติดของสถานศึกษา

๔. รวบรวมและสรุปผลการดำเนินงานของสถานศึกษาในสังกัด และรายงานผลการดำเนินงานตามแบบ ยส.๐๑ เป็นรายไตรมาส ไปยังกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ทาง Google Form ตามลิงก์ <https://bit.ly/3RhKUpu> หรือสแกน QR Code ด้านล่างนี้ ภายในระยะเวลาที่กำหนดดังนี้

- ไตรมาส ๑ รายงานผลภายในวันที่ ๗ มกราคม
- ไตรมาส ๒ รายงานผลภายในวันที่ ๗ เมษายน
- ไตรมาส ๓ รายงานผลภายในวันที่ ๗ กรกฎาคม
- ไตรมาส ๔ รายงานผลภายในวันที่ ๗ ตุลาคม

ลิงก์ Google Form สำหรับรายงานระดับจังหวัด

<https://bit.ly/3RhKUpu>

๔.๒ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ/เขต ดำเนินการดังนี้

๑. มอบหมายผู้รับผิดชอบการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดระดับสถานศึกษา
๒. ดำเนินการตามแนวทางและแผนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดตามที่กำหนด
๓. รายงานผลการดำเนินงานตามแบบ ยส.๐๒ เป็นรายไตรมาส ไปยังสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด/กรุงเทพมหานคร ภายในระยะเวลาที่กำหนด

ลิงก์สำหรับดาวน์โหลดแบบ ยส.๐๑ และ ยส.๐๒ รูปแบบไฟล์ Excel

<https://bit.ly/3XUhfqe>

๕. แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

๕.๑ การสร้างการรับรู้ เสริมสร้างความตระหนักรู้เท่าทันพิษภัยและโทษของบุหรี บุหรีไฟฟ้า และยาเสพติด ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนแนวทางการช่วยเหลือ ดูแล และบำบัดรักษาให้แก่กลุ่มเป้าหมาย ทั้งในมิติบุคคล ครอบครัว และชุมชน ผ่านการสื่อสาร การให้ความรู้ โดยบูรณาการร่วมกับทุกภาคส่วนในสังคม

แนวทางการดำเนินงาน

๑. สร้างความตระหนักรู้เท่าทันถึงปัญหาและโทษภัยของบุหรี บุหรีไฟฟ้า และยาเสพติดให้แก่กลุ่มเป้าหมาย สร้างความเข้าใจถึงผลกระทบต่อสุขภาพร่างกาย ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว และหน้าที่การงาน รวมถึงโทษทางกฎหมายจากการเข้าไปเกี่ยวข้องกับบุหรี บุหรีไฟฟ้า และยาเสพติด

๒. ส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรภายในหน่วยงาน/สถานศึกษาได้รับการพัฒนาความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะที่เหมาะสมในการปฏิบัติงาน ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี พร้อมทั้งรักษาภาพลักษณ์ของหน่วยงาน/สถานศึกษาให้เป็นองค์กรสีขาวเขตปลอดบุหรี บุหรีไฟฟ้า และยาเสพติด

๓. จัดหาหรือพัฒนาสื่อเกี่ยวกับโทษภัยของบุหรี บุหรีไฟฟ้า และยาเสพติดที่ทันสมัย และเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายทุกช่วงวัย เพื่อให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพและเข้าถึงได้ง่ายขึ้น เช่น คลิปวิดีโอสั้น อินโฟกราฟิก ฯลฯ

๔. จัดสภาพแวดล้อม พัฒนามุมเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน/สถานศึกษา สำหรับให้ประชาชนเข้ามาเรียนรู้ เพื่อสร้างความตระหนักรู้ถึงปัญหาและโทษภัยของบุหรี บุหรีไฟฟ้า และยาเสพติดอย่างทั่วถึง

๕. จัดช่องทางประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้ที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ง่ายทุกช่องทาง เช่น สื่อสังคมออนไลน์ ไลน์กลุ่ม กลุ่มชุมชน เพจเฟซบุ๊ก ป้ายประชาสัมพันธ์ ศก.ระดับตำบล หรือสถานที่อื่น ๆ ตามความเหมาะสม

๖. บูรณาการความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย หน่วยงานภาครัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำบล หมู่บ้าน สถานศึกษาในพื้นที่ ฯลฯ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร ในเชิงการรณรงค์เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

๕.๒ การสร้างภูมิคุ้มกัน เสริมสร้างความรู้ พัฒนาทักษะ และสร้างจิตสำนึกให้แก่ประชาชน เพื่อป้องกันการเข้าไปเกี่ยวข้องกับบุหรี บุหรีไฟฟ้า และยาเสพติด ผ่านกิจกรรมการให้ความรู้ กิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ และกิจกรรมการมีส่วนร่วมในชุมชน ตลอดจนแนวทางอื่น ๆ ที่ช่วยเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน ทั้งในระดับบุคคล ครอบครัว และชุมชน

แนวทางการดำเนินงาน

๑. จัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อเสริมสร้างความรู้ ทักษะ และปลูกจิตสำนึกให้แก่ประชาชน ไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับบุหรี บุหรีไฟฟ้า และยาเสพติด

๒. จัดกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์เพื่อลดปัจจัยเสี่ยงเกี่ยวกับยาเสพติดในชุมชนโดยร่วมกับภาคีเครือข่าย และจัดกิจกรรมรณรงค์เนื่องในวันต่อต้านยาเสพติดโลก (๒๖ มิถุนายน) เพื่อสร้างการรับรู้ กระตุ้นจิตสำนึกของประชาชน และเสริมสร้างพลังบวกในการป้องกันและต่อต้านยาเสพติดภายในชุมชน เช่น การจัดแข่งขันกีฬา/ดนตรีต้านยาเสพติด กิจกรรมจิตอาสา ส่งเสริมอาชีพและการมีงานทำ ฯลฯ

๓. ร่วมกับภาคีเครือข่ายภายในชุมชนสร้างพื้นที่ปลอดยาเสพติด ภายใต้นโยบายหมู่บ้าน/ชุมชนสีขาวอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

๔. จัดเวทีเสวนาโดยเชิญผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ที่มีอิทธิพลทางความคิดและตัดสินใจ (Influencer) มาแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน

๕. จัดเวทีประชาคมเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมกันแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนข้อมูล และสร้างความร่วมมือ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันด้านยาเสพติดภายในชุมชน

๕.๓ การดูแลช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาและดูแลช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ผู้เข้ารับการฟื้นฟู ผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟู และสร้างสัมพันธภาพภายในครอบครัวและชุมชน เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในการฟื้นฟูชีวิตของผู้ที่ได้รับผลกระทบให้กลับมาดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข

แนวทางการดำเนินงาน

๑. พัฒนาศักยภาพบุคลากรในด้านการให้คำปรึกษา การสังเกตพฤติกรรมเสี่ยง เพื่อเสริมสร้างความเชี่ยวชาญในการดูแลช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

๒. จัดบริการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือดูแลเบื้องต้น โดยร่วมกับสหวิชาชีพและครอบครัว วางแผนการบำบัดฟื้นฟูให้แก่ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

๓. ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานหรือสถานพยาบาลด้านการบำบัดฟื้นฟู และกำหนดแนวทางการส่งต่อผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการเกี่ยวข้องกับยาเสพติด เพื่อเข้ารับการบำบัดรักษาอย่างทันทั่วที่ อันจะนำไปสู่การฟื้นฟูคุณภาพชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔. จัดกิจกรรมเสริมสร้างสัมพันธภาพภายในครอบครัวและชุมชนของผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการเกี่ยวข้องกับยาเสพติด เพื่อการมีส่วนร่วมในการบำบัดรักษา ติดตาม และดูแลช่วยเหลือ

๕. ร่วมจัดกิจกรรมกลุ่มบำบัดและเสริมพลังใจสำหรับผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟู เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางจิตใจ สนับสนุนการปรับตัว และพัฒนาทักษะชีวิตที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต

๖. ให้ความร่วมมือกับศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมสำหรับผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟู โดยให้โอกาสทางการศึกษา การฝึกทักษะอาชีพ เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงในชีวิตและสามารถกลับสู่สังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรี และมีคุณภาพชีวิตที่ดี

๖. การยกย่อง เชิดชูเกียรติ

หน่วยงาน/สถานศึกษาส่งเสริม ควรสนับสนุนให้บุคลากรที่มีผลการปฏิบัติงานด้านยาเสพติดดีเด่น เสนอผลงานเพื่อเข้ารับการพิจารณาบำเหน็จความชอบกรณีพิเศษ ในแต่ละปี

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาทักษะการเรียนรู้

กองส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๘๒ ๑๒๘๓